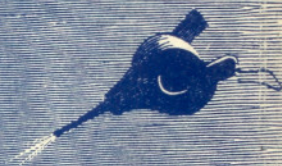
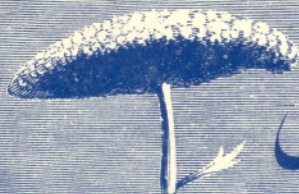

سیرتیک

چند نوشتار علمی

گردآورنده: غلام حسین ری نشار

«معرفی کتاب»

دامپروری و زندگی روستایی در گیلان، علی پورفیکوهی - مارسل بازن، از انتشارات مرکز جغرافیای دانشگاه سوربن، پاریس، ۱۹۷۸، رقعی، ۱۳۸ صفحه، قیمت در ایران ۱۱۰۰ ریال.

این کتاب که به زبان فرانسه و با ظاهر آراسته انتشار یافته است، خلاصه رساله دکترای آقای علی پورفیکوهی است که به کمک مارسل بازن تهیه و تنظیم شده است. مارسل بازن محقق فرانسوی در زمینه جغرافیای انسانی تالش است که چندبار به این ناحیه شمالی ایران سفر کرده است و علاوه بر همکاری در تهیه کتاب فوق، آثار دیگری از وی به زبان فرانسه راجع به ایران انتشار یافته است که بیشتر آنها به سرزمین و مردم تالش مربوط می شود. از آن جمله اند:

گیلان و آذربایجان شرقی (گنجینه نوشته های ایرانی)، ۱۹۷۵ [با ا. کریمی، س. برومیرگر، ا. عسکری].

زندگی روستایی در ناحیه قم، ۱۹۷۴.

تالش و تالشها: ناحیه و تژادی در شمال ایران، ۱۹۷۴.

مناظر گردشگاههای تالش، ۱۹۸۰.

در مورد ارزش علمی این کتاب بیشک تنها پس از ترجمه شدن آن و از سوی اهل

1 - Elevage et vie pastorale dans le Guilan 2 - Marcel Bazin

عینی با مفردات و امور مشخصه روبرو هستیم و نیل به کل و عام بدون حرکت از درون اجزای منفرد و مشخص محال است. و به همین جهت استقرار تجربی و استقرایی که بر احکام دارای عامیت و کلیت محدود و یا بسیار محدود، مبتنی هستند، دارای قدرت معرفت زایی بزرگی است و این همان روند حرکت اندیشه از آزمون به سوی تئوری است. تکرر و رواج پدیده های منفرد بناچار توجه به «قانونیت» آنها را در ذهن پدید می آورد و امکان تعمیم را فراهم می سازد و این امر هم در طبیعت و هم در جامعه صادق است، لذا خود واقعیت است که اسلوب استقرار را به ما می آموزد.

برخی منطقیون غرب با تصور جهانهای دیگری (جهانهای هبایی یا کاتولیک) معتقد به کاربرد ناپذیری استقرار در همه عالمند. جهان شناسی امروزی، که وحدت گوهری و قانونی عالم را نشان می دهد، مؤید این فرض نیست.

همچنانکه گفتیم، این اسلوب به برکت رشد طوفانی علوم تجربی و انعکاس آن در پژوهشهای منطقی در دوران کنونی، مورد بررسیها و انطباقهای همه جانبه قرار گرفته و با قبول زبانی نمادین و سمبولیک قدرت حلی خود را بالاتر برده است.

علم در رشته دامپروری و گیلان‌شناسی، قضاوت‌درست می‌تواند صورت بگیرد و امیدواریم که بزودی ترجمه این کتاب توسط خود آقای پورفیکوهی یا شخص مطلع دیگری به خوانندگان و محققان ایرانی عرضه شود.

این‌گونه آثار معمولا علاوه بر اطلاعات مستقیمی که راجع به منطقه‌ای از ایران به‌دست می‌دهند، از نظر شیوه پژوهش علمی نیز می‌توانند الگو و راهنمای خوبی برای پژوهشگران ما باشند و تا زمانی که امر تحقیق علمی در ایران صورت شایسته خود را نیافته است ناگزیریم دست‌کم بکوشیم تا از آنچه در سایر کشورها در این زمینه منتشر می‌شود بی‌خبر نماییم.

این کتاب از نظر عکسها و جداول و نمودارها بسیار غنی است و در پایان آن يك کتابشناسی قابل توجه و واژه‌نامه مختصری از چند واژه فارسی، گیلکی و تالشی مربوط به دامپروری، با ترجمه آنها به زبان فرانسه داده شده است. کتاب در مجموع شامل ۱۵ عکس، ۶ جدول، ۶ نقشه جغرافیایی و ۲۳ نمودار کوچ است. عنوان فصول پنج‌گانه کتاب به‌قرار زیر است: دامپروری پراکنده در جلگه‌ها - زندگی روستایی در کوهستان - استفاده از چارپایان - محصولات دامپروری - خرید و فروش محصولات دامپروری.

«واژه‌نامه انجمن ریاضی ایران»

این واژه‌نامه در بهمن ماه سال ۱۳۵۹ از سوی انجمن ریاضی ایران در ۲۸ صفحه تهیه و به‌صورت زیراکسی تکثیر شده است. تهیه چنین واژه‌نامه‌ای اگرچه از يك سو مقارن با تعطیل شدن دانشگاهها بود ولی از سوی دیگر به‌نوبه خود نشانگر تلاشی است در جهت سروسامان بخشیدن و یکنواخت کردن اصطلاحهای ریاضی که غالبا بر اثر موجود نبودن نظام علمی متمرکز و هماهنگ، دستخوش پراکندگیها و خودکامیها و افراط و تفریطهایی بود که در کنار سایر عوامل بازدارنده، عاملی در جهت جلوگیری از شکوفایی بیشتر این علم بنیادی در ایران به‌شمار می‌آمد.

تاریخچه این کوشش در ایران به‌زمانی دور بازمی‌گردد. در ایام رونق تمدن و فرهنگ اسلامی که ایرانیان نیز نقش چشمگیری در آن داشتند، هنگام ترجمه برخی متون علمی عربی (که بسیاری از آنها قبلا از یونانی به‌عربی برگردانده شده بود) مترجمین با مفاهیم تازه‌ای روبرو شدند که قبلا در قالب زبان فارسی مطرح نشده بود و طبعاً به‌شیوه‌های گوناگون به‌تأمین معادلهای لازم پرداختند. زبان فارسی دیرینه، خود تعدادی از واژه‌های علمی موردنیاز را عرضه می‌کرد (هندسه، ...)، در موارد دیگر اصطلاحات عربی را عیناً به‌فارسی ترجمه می‌کردند (درازا = طول، چه چیزی = ماهیت، دوازده کاشانه = بروج‌اثنی‌عشر) و در غیر این‌صورت همان شکل عربی را به‌کار می‌گرفتند. در مورد پاره‌ای واژه‌ها هم که عیناً از عربی به‌یونانی برگردانده شده بود، همان صورت یونانی به‌زبان فارسی منتقل می‌شد (ارثماتیقی به‌معنی علم حساب، ...).